

ament, dum plus accipiunt, quemadmodum Christus proprio ore pronuntiavit. Secundo Concilium optat indulgentiarum moderatiorem, ne nimia facilitate disciplina enervetur. Er, ut ea prætereamus quæ pastorum vigilantiam spectant, nihil validius occurrit ad impediam hanc fœnestam disciplinæ relaxationem, quam ut fideles indulgentiarum usu spiritus fervorem Evangelio, & antiquitati consentaneum inflaurent.

DISSERTATIO III.

De Ministro Pœnitentiæ Sacramenti, ejusque jurisdictione.

CAPUT I.

De sublimi dignitate, & dotibus Confessarii.

I. Omnes Theologiæ morum tractatus plus, & minus ad Pœnitentiæ Sacramentum viam sternunt, & omnia quæ de Sacramento Pœnitentiæ dicta sunt, aut dici possunt, hæc omnia recidunt, ut probus, evangelicæ doctrinæ, & disciplinæ Ecclesiasticæ peritus, ac prudens Confessarius invenitur, qui administrare rectè hoc sacramentum sciat. Sed periti in arte paucissimi.

II. Nulla in christiana republica eminentior dignitas, nullus sublimior gradus, Confessarius vices Dei gerit, cui omnes vel ipsi Pontifices summi subiciuntur. Clamabant Judæi: Quis est hic qui etiam peccata dimittit? Conscit soli Deo hæc facultatem convenire, & illis qui vices Dei in terra sustinet.

III. Confessarii sunt patriæ christianæ patres, publicæ tranquillitatis conservatores, flagitiorum vindices, sanctitatis evangelicæ custodes. Hi civium felicitatem promouent, atque reciprocam tranquillitatem, dum subditos obedite Principibus, iisdem tributa solvere, eorum parere legibus cogunt: Principes in subditos clementes, justos, providos, malorum vindices efficiunt: inter ipsos subditos mutuum benevolentiam, & justitiam fovent: & tandem Principes, & subditos Deo devinciunt.

IV. Hinc patet, probis, doctis, prudentibus, experientis viris hoc munus unice committendum. Illi qui inepti sunt ad ministerium, ad cathedras moderandas, qui obtuso ingenio sunt, & ad quælibet gravia negotia civilia tractanda impares, hæc habet provincia arceudi: in ipsorum enim, fideliumque perniciem, & traxerunt, & susciperetur onus hujusmodi angelicis humeris formidandum.

De Spiritu fortitudinis, & libertatis Confessarii.

I. Confessarius homo Dei sit oportet, quum officium Dei exerceat. Deum ergo imitetur, se supra omnia quæ mundi sunt, erigendo: nullam personam respiciat, ut in hoc ministerio

illam reformidet. Omnia propter Christum contemnat. Audi Paulum ad Philip. 3. clamantem: Verumtamen existimo omnia detrimentum esse propter eminentem scientiam Jesu Christi Domini mei, propter quem omnia detrimentum feci, & arbitror ut stercorea, ut Christum lucrificem.

II. Ministri Christi, dum in tribunalis vices Dei gerentes sedent, non magnatum, non matronarum, non Principum favorem, auram, exultationem querere, aut contempionem, aut exilium pavere debent. Impressa altius cordi habeant Christi documenta, omnibus Christianis necessaria: Qui me erubuerit, & sermones meos, hunc Filius hominis erubescet, quum venerit in majestate sua. Luc. c. 9. & iterum Matth. 10. Omnis enim qui confitebitur me coram hominibus, confitebor, & ego eum coram Patre meo qui in caelis est. Qui autem negaverit me coram hominibus, negabo, & ego eum coram Patre meo qui in caelis est.

III. Cessavit à multis sæculis contra christianæ fidei mysteria persecutiones. At ardent bella, & quidem intestina, idèque funestiora adversus evangelicæ sanctitatis regulas, & mandata. Opinionum prelia fervent, pugne pro humanis appetitionibus demulcendis in dies instaurantur, quia hæc favorem, & acclamationem delirantis mundi sibi conciliant. Sed Augustinum audite, o Christi ministri. 1. in Psalm. 48. intonantem: Frontisus esto, quando audis approbium de Christo, prostratus esto frontifus. Quid times frontis tue, quam signo crucis obarmasti? Rursus in Psalm. 39. fultore oratione hanc fortitudinis, & libertatis dotem inculcat. Dicant ergo labia quod habes cor: hoc contra timorem habet cor quod dicitur labia: hoc contra simulationem habent labia quod creditur cor. Aliquando enim timor est, & non audeo dicere quod nesci, quod credis: aliquando simulatio est, dicit, & non habes in corde. Consentiant labia tuis cordi tuo.

IV. Primis Ecclesiæ sæculis Neronis, Domitiani, Diocletiani, cæterique esserati leones, non per cuniculos, sed recta Christi milites aggrediebantur. Nullus erat ambigendi locus, aut Christo reuantiandum, aut mors subeunda erat. Verum ætate nostra opinionibus mundo, pompis, theatris faventes, suos habent christianos patronos, & quidem potentes, quæque tanto efficaciùs menti ardent, quanto benignius cupiditati, & concupiscentiæ favent. Accedit multitudinis per viam laam, & spatiosam ambulantis auctoritas, quæ inflat torrentis omnia fœces abripit; ita ut in errore inducantur, si fieri possent, etiam electi.

V. Hæc duo perfectionis genera milites præsentant Patres omnes, præsertim S. Augustini lib. de Pastor. c. 3. Securi estote: Deus vestrum perdit. Tanquam idem fidem christianam tenent. Non perdat ille quos edomi: non perdat pro quibus sanguinem suum sudat. Et si spei facilius volueritis oblectare

tare animos vestros; ite, quid mali est? Nonne palam hæc talia loquuntur hodiè? Quid mali præferunt oblectamenta theatrorum, comædiarum, saltationum? Ite, quid mali est? Persequitur S. Doctor: Magna est Dei misericordia, quæ totum ignoscit. Coronate vos rosti, antequam marcescant... Hæc si dixerimus, forte congregabimus turbas amphiores: & si sint quidam (Rigoristæ) qui non sentiunt hoc dicentes non rectè sapere, PAUCOS offendimus, sed MULTITUDINEM conciliamus. Multitudo blandiloquos nostros, & benignos sermones amore proprio patos audit. Pauci evangelicæ legis gnati offenduntur; sed interim multitudo consuit, plaudit, nobisque acclamat. Vident, quam sit immanis, quam læva, quam subdola quædam continua persecutio isthæc?

VI. Auctoritas postea multitudinis, consuetudo, & mos universalis tyrannus est Neronibus, Diocletianis, & Domitianis truculentior, & sævior, qui continentem vociferatur, subdit in Psalm. 73. Augustinus. Non enim esset & modo serpens insurrexerat, & dicere: Nunquid verè donaturus est Deus tantas turbas? Liberaturus est paucos? Quid est aliud quam facite contra præceptum non morte moriemini? Sed quomodo TUNC, sic & NUNC. Si feceris quod suggerit diabolus, & contempseris quæ præcipit Deus, veniet iudicii dies, & invenies verum quod minatus est Deus, & falsum quod pellicius est diabolus. Rursus in Psalm. 43. refert S. Doctor hæc insidiosam perfectionem: Quam multi hoc faciunt, & quis non facit? Nunquid omnes perditurus est Deus? O magna tentatio! O magna periculis clamor alibi Augustinus. Quomodo vincenda, quomodo superanda? Dilectiores mundi (persequitur Augustinus in Psalm. 136.) aliquando interrogant nos, & dicunt nobis: exponite rationem... quid respondemus? Audi responsum Augustini, quod continuo ibidem exhibet. Babylonia te portat, Babylonia te continet, Babylonia te nutrit, Babylonia de te loquitur. Non nosse capere nisi quod fulget ad tempus: æternam meditari ignoras, non capis quod interrogas. Verum insidit & fuit persecutor amor proprius. Si hoc pacto respondemus, despiciamur, deridemur, diffamamur. Magna tentatio! Magna persecutio! Verè fratres (pergit ibidem Augustinus) sic est. Sed incipite velle prædicare veritatem, quantumcumque noxia, & vitæ, quam necesse sit ut tales patienti in irrisores, & exaltatores veritatis, pleni falsitatis... sed vide quomodo versaris inter eos, nisi amantur à te, & affectus amicitias eorum, & times talibus displicere, incipiat te delectari Babylonia, & obliviscaris Jerusalem. Hoc ergo timens, vide quid suscipiat, vite quid sequatur... Si oblitus fuero tui Jerusalem &c. Ecce in dè erat civis ille qui Dominum interrogavit: Magister bone, quid faciam ut vitam æternam consequar?... Et Dominus dixit illi quidam de canticis Sion, & noverat quod non caperet; sed exemplum dedit nobis, quomodo multi querant quasi consilium ad vitam æternam; & tandem nos laudant (N.B.) quam diu respondemus quod querunt. Sed quod inter ipsos abstrusos versamini obstringit vos non eis velle placere, ne obliviscamini Jerusalem hic agens in

terra. Si oblitus fuero Jerusalem, obliviscatur mei dextera mea.

§. II.

De Charitate, & prudentia Confessarii.

I. AXIOMA illud vulgare, Nemo dat quod non habet, quam maxime opportunum est argumento nostro illustrando. Si Confessarius vacuus sit Dei amore, quomodo accendere in penitentibus charitatis ardorem potest? Qui sibi nequam est, cui alii bonus erit? inquit Eccl. cap. 14.

II. Ignorantes se fatentur plures, nemo se imprudenter agnoscit, ut Seneca in epist. 56. animadvertit. Scientiæ prærogativam plurimi alii cedunt; at ipsi prudentiam sibi arrogat, & quod sunt ignorantes, eò se prudentiores existimant. Docti imprudentes esse queunt; ignorantés, ingenio obtusi, mente tardi prudentes esse non queunt. Prudentia enim mente acuta, & perspicaci indiget quæ futura prævidet, memoria valida, quæ præterita habeat præsentia, ingenio acro, quo conferre simul eventus possit, & indè deliberare. Obmutescentes, ignavi, torpidi prudentes reputari vulgo solent. Verùm isti læpè hoc uno vitio carent, quod non sint linguosi, & vaniloqui.

III. Nisi fundus à Deo datus sit, vix compariet hæc pretiosa gemma valeat. Si fundus adit, industria, studio, & experientia perici valeat. Prudentia Confessarii necessaria, non tam industria, & studio, quam jugi oratione, & humilitatis cultu acquiritur. Confessarius pacificator est peccatorum cum Deo. Nisi cautus sit, & prudens in hoc altissimo procurando negotio, nihil proficiet. Paucas exhibebo prudentiæ regulas.

IV. REGULA PRIMA est ut Confessarius, antequam Dei tribunal ascendat, omnes carnis, mundi, spei, & timoris affectiones profus exuat, Dei ar maturam, fortitudinis spiritum, & redondantis misericordiæ evangelicæ, non humane ornamentum induat, quam super thronum non solum iræ, sed clementiæ, & vindictæ simul sedere arbiter debeat. Evangelicæ doctrinæ spiritum, & medullam in mentem revocet, evangelicæ trutinæ in manibus firmas teneat. Illud melius iudicet quod proprius ad incorruptam Evangelii sanctimoniam accedit, illudque pejus quod longius ab evangelicæ veritate abest. Id alius recogitet, eo sine se illic conferre, ut peccatores in gratiam & amicitiam Dei restituar, efficiatque conformes imaginis Filii sui.

V. REGULA SECUNDA. Confessarius imprimis exploret indolem, & qualitatem penitentis, & pro temperamenti diversitate aliiat, incitet, animet ad nudandum conscientiam, in timoreque recessus, & occultiora vulnera aperienda, omniaque manifestanda Dei vices gerenti. Si pudorem, & quamdam repugnantiam deprehenderit, solertia, dexteritate, & mansuetudine erigat, adjuvet, animos adficiat. Cum ad sextum decalogi mandatum ventum fuerit, linguam optime instruat adhibeat: verbis utatur

§. V.

Sanctorum Patrum tum antiquis, tum p̄fremis atatis auctoritate confirmatur periculum labendi in Laxiſimum.

I. Vehementes, & ignita sunt inveſtiva S. Martyris Cypriani lib. de laps. adverſus laxitates Confessariorum. Quum scriptum sit. Qui vos felices dicunt, in errores vos mittunt, & semitas pedum vestrorum turbant: qui peccantem blandimentis adulantibus palpat, peccandi fontem subministrat, nec comprimit delicta illa, sed nutrit. Oportet Dei Sacerdotem non obsequiis deprecantibus fallere, sed remediis salutaribus providere. Imperitus est medicus, qui tumentem vulnereum sine manu parente contrectat, & in aliis recessibus visceram virus inclusum, dum servat, exaggerat. Aperendum vulnus est, & secandum, & putaminibus anopantibus, medela fortiore curandum. Visceretur, & clamat licet, & conqueratur ager impatiens pro dolore, & gratias egit postmodum, quum senserit sanitatem. Emerſit enim FRATRES DILECTISSIMI, NOVUM GENUS CLADIS. ACCESSIT SUB MISERICORDIE TITULO MALUM FALLENS, ET BLANDA PERNICIES CONTRA EVANGELII RIGOREM, CONTRA DOMINI, ac DEI LEGEM, remeritate querundam LAXATUR incautus communio (seu peccatorum remissio). Irrita, & falsa pars, periculosa dantibus, nihil accipientibus profutura. Pacem putant esse, quam quidam verbis fallentibus vendunt. Non est pax illa, sed bellum. Quid injuriam beneficiam vocant? Quid impietatem vocabulo pietatis appellant?

II. Prætereo testimonia Ambrosii, Hieronymi, Chrylſostomi, Augustini, & aliorum, ne tum longus. Pauca posteriorum Patrum delibabo. S. Gregorius VII. lib. 7. epist. 10. inquit: Ex imperitia, & negligentia Sacerdotum, quasi ex pestifera radice, innumera mala exorta sunt, adeo ut usque ad hæc nostra tempora inter cetera que male pullulant vitia, falsa nihilominus poenitentia consuetudo invaluerit.

III. Concilium Lateranense II. can. 21. Quia inter cetera unum est quod sanctam maxime conturbat Ecclesiam, falsa videlicet poenitentia, confratres vestros, & Presbyteros admonemus, ne falsi poenitentii animas accipiant, & in infernum detrabi patiuntur.

IV. S. Thomas de Vilanova con. 6. Dom. 4. Quadrag. hæc scribit: illum qui a Domino vicissitatus desiderio suavis a vitiorum sepulchro foras egreditur, vor à Sacerdotes solvite. Prius ergo vadat, & concubinam, & domo expellat, pecuniam alienam restituat, contractus usurarios rumpat, famam proximi lesam, prout potest, restituat, mercenariorum labores, & pauperum debita solvat, offensa fratris reconciliat, & veniam petat: & tunc ad Confessarium redeat, & absolvatur. Hic rectus est ordo: hic in Laxari sollicitatio à Domino servatus est. Hunc ord nem ne transgrediaris.

O medicus, cur sepietentem solvis? Cur indigno ve-

niam promittis? Cur absolutionis beneficium exhibere non desicnis? Dnas tibi Dominus claves dedit, unam discernendi, alteram iudicandi, ad vendi scilicet ligandi. Et tu sine discernendi examine neminem ligas, omnes absolvis? Una tan tam clavis nec integra quidem uteris, sed dimidiata.

Hæu! heu! venter meum doleo. In domo Dei horrendum vidi. Pastori Domini sui oves jurulaves, medicos populi sui agros occidentes, judicem turbidum blandientes, censes flagitia palpantes, cecos gregem Domini dirigentes. An non horrendum hoc? MISERI ANIMARUM NON CURATORES, SED INTERFECTORES, NON CONSULTORES, SED DECEPTORES, quid respondebitis Domino pro grege quem vestris blanditiis decessistis, vestris consiliis jugulastis?

QUID ECCLESIAM DEI HODIE PERDIT, NISI CONFESSARIOREM BLANDIENS ADULATIO? Ve miseris! Vultura hinc, venem conscientie extinguunt, & simulium peccati auferunt, & securus peccatos ad inferna dimittunt. Qui, si timorem populo incuterent, scilicet illum à vitia revocassent. CUI COMPARABIMUS ADULATORES ISTOS? Similes sunt hominibus qui à rina recuatis in flumine manum porrigunt, & violentia fluminis ipsi cum aliis demerguntur. Pondere namque peccatorum assentatores suos p̄ se peccatores in præcizia rapiunt, & secum ad infernum deducunt.

Hæc contra Confessarios quodam nostri temporis PIE IMPIOS, ET IMPIE QUIDAM dicitur, & qui, non confidentes aqualiter contristari, non in iux nequitia manere permittunt. At quod melius est ad medicum contristare, quam in æternum damnare? Non te pigeat, o Sacerdos, agros moribus ad poenitentiam contristare.

V. S. Carolus Borromæus in Inſtr. p. 2. ca. 1. hæc docet: Summo pericavendum est multo Confessariis ne in gravem reprehensionem incidere eorum industria, cum de tanto numero constantium, exiguum emendationem videntur in iis qui toties, vel tam multis anni hoc sacramentum frequentarunt. Rursus subdit in Inſtr. Conf. c. 12. Vel incuria, vel negligentia, vel alia de causa sæpe accidit quod absolutionis beneficium illi imperitatur qui revera indigni sunt; ac præinde in istis sepe peccatis brent, cum animarum suarum lamentabili ruina. Iterum in eadem Inſtr. Conf. cap. 17. Atque hic vigilandum est eo diligentius, quo manifestum est hæc in parte Confessariis incuria sua maximam præbere causam cur in omnibus ferè officiis, & exercitationibus publicis peccata gravissima inveniantur, & abusus intolerabiles. Item cap. 28. invenitur contra eodem Confessarios qui absolvendi facilitate fovent luxum, pompas, & saltum. Hæc remeſtare, inquit, luxum vestrum ad jumentum quem ascendere potuit verticem videtur evaſſe, magna ex parte culpa, & negligentia Confessariorum, qui nullo. cum serupulo eis solvunt.

VI. S. Franciscus Salesius in constitutionibus suis synodalibus tit. 1. cap. 5. hæc habet. Nihil perinde Ecclesiam dedecorat, nihil ita ejus violat disciplinam, nihil ita fovet peccatores in somnolenta peccandi consuetudine, quam probrosus ille mos, quo

quidam Presbyteri peccata relaxant, non tamquam iudices, qui prudenti, & gravi criminum discussione discernant num pro eo possint pronunciare; verum tamquam mancipia que præcipiti, & adulanti indulgentia peccatoribus blandiuntur. De istis adulatores dicit Cyprianus, quod inducant in Ecclesiam dulcem crudelitatem, misericordiam, & clementiam nomine palliant, eamque pandant pacem (absolutionem.) Idem Cyprianus irritam esse, & falsam pacem asserit, dantibus periculosam, & nihil accipientibus profuturam. Nam si detur absolutio sine spe probabili, quod poenitentia stabit promissis SANGUIS CHRISTI profanationi exponitur, & Presbyteri iterarum prolapsionum, & illorum malorum se reos constitutum que ex falsis nascuntur absolutionibus; QUIBUS PERIT TUM PRESBYTERORUM, TUM POENITENTIUM INFINITA MULTITUDO.

VII. Innumera alia documenta tum sanctorum Episcoporum, tum graviorum Theologorum brevitate studio prætermitto. Si plura cupis, consule rom. 9. lib. 2. diff. 1. c. 9. & 10. ubi testimonia, que quatuor doctissimi Jesuitæ Bellarminus, Elcalde, Camargo, de Albertis exhibent, releripi.

VIII. Paucis rem totam concludo. Dotes Confessarii sunt. 1. Singularis vocatio Dei: nisi enim singulari gratia vocatus à Deo sit, ad Deo vice gerendas ineptissimus minister erit, qui, & se, & alios perdat. 2. Fortitudo, mundi contemptio, & solius Dei gloria studium. 3. Prudentia, mansuetudo, humilitas, charitas. 4. Imaginem justificationis christianæ præ oculis semper habeat, & quid sit spiritus christianæ professionis apprehendat necesse est. Ex Scripturis sanctis, ex Evangelio, ex Pauli epistolis veram imaginem spiritus Christi, & justificationis concipiat.

CAPUT II.

De jurisdictione Ministri Poenitentia Sacramenti.

I. QUÆST. I. Solvne Sacerdos est Minister Sacramenti Poenitentia? RESP. Negant Novatores, Valdenses, Hulsitæ, Wicleſitæ, Lutherani, quorum errores damnavit Tridentinum sess. 14. cap. 9. & 10. Igitur dogma fidei est, solos Episcopos, & Sacerdotes posse Sacramentum Poenitentia administrare. Constat ex cap. 20. Joan. Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata, remittantur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Quæ verba perpetua ecclesie traditio ad solos Apôtolos, eorumque successores, seclusis laicis, pertinere declaravit. Patrum, & Conciliorum testimonia, que hanc traditionem confirmant, obvia sunt, & idè illa prætereo.

II. P. Claudius Lacroix lib. 6. p. 2. num. 1483, docet, quod quavis communior, & probabilior opinio sit, quod laicus abluente Clerico, ne quidem in articulo mortis validè absolvat ex censuris; oppositum tamen, subdit, defendunt graves Auctores probabiliter, quos referunt Diana, & Moya, eo quod putant piam matrem Ec-

clesiam idem concedere. Undè inferit Sanchez, teneri laicum pro tali calu absolvere à censuris. An hæc pia commenta Probabilissimi sint arbitraría, & anſam hæreticis præbeant extendendi hanc facultatem ad absolvendum etiam à peccatis judicent doctores. Ex pietate matris Ecclesie omnia inferri queunt, nisi certa prædicatur regula. Præfatam opinionem rejicio ut falsam. Sed graves Auctores probabiliter illam docent. Hi Auctores, qui per Tridentinum communem Ecclesie doctrinam in controversiam vocant, mihi graves non sunt.

III. QUÆST. II. Quotuplex sit Sacerdotis potestas? RESP. Duplex: ordinis altera, quæ per ordinationem confertur; altera jurisdictionis, quæ est facultas regendi animas subiectas, & populum gubernandi, ut Tridentinum sess. 14. cap. 7. declaravit.

IV. QUÆST. III. Utrum Regularis presentatus Episcopo, & injuste rejectus, jurisdictionem acquirat, & valide absolvat? RESP. Omnes fatentur approbationem Episcopi necessariam esse Sacerdotibus omnibus tam secularibus, quam regularibus: ut validè suscipiant secularium confessiones. Opposita sententia fuit damnata ab Alexandro VII. prop. 12. Satisfacit precepto annue Confessionis qui confitetur Regulari Episcopo presentato, sed ab eo injuste repubate. Regularis ergo approbatus ab Episcopo oportet. Approbatus ab Episcopo unius diocesis non fuit approbatus pro aliis diocesis: & contraria opinio probata est tum à Clero Gallicano, tum ab Alexandro VII. in decreto ad Henricum Andegavensem. Approbatus pro secularibus, non sint approbati pro Monialibus: & oppositam opinionem improbat Gregorius XV. an. 1621. Regularis approbatus pro uno Monasterio, nequeunt abique nova approbatione audire confessiones Monialium alterius Monasterii.

V. Regulares, tamen laureati, & etiam docti, subire Episcopi examen teneant, quoties Episcopus id expediens visum fuerit. Ad hoc itaque quod attinet, prudentiam Episcopi adhibeant.

VI. De Regularibus approbatis ab Episcopo abique presentatione Superiorum regularium, ipsique inficis, vel repugnantibus, disputant in utramque partem Auctores. Invalide, nedum illicitè istos Regulares sic approbatos absolvet docent plures Theologi. Valide contra, sed illicitè absolvet defendunt Salmanticenses, pluribus Auctoribus etatis. Disputant quoque non isti Regulares sic approbati peccant mortaliter confessiones audientes. Missis disputationibus de valida, aut invalida absolutione, dico, Regulares qui inficis, vel in vitis Superioribus approbationem hanc obtinent, non esse ad hoc munus à Deo vocatos, sed intrusos. Quæ hinc consecraria fluunt, nota omnibus sunt. Imprudentissimè Episcopi approbant Regulares, in vitis Superioribus, saltem nisi repugnantia causa cognita, palam confertret Superiores injustè repugnare. Quilibet enim regula humana interdum suas admittit exceptiones.

potest omnes unica medicina sanare; sed pro diversitate subiecti, & circumstantiarum debet has, aut illas applicare.

XV. Quod cum Christi Evangelio pugnare mihi videtur, est quod Confessarius habeat plures sententias, & non unam doctrinam circa idem omnino restantem, circa eundem prolixius contractum, eandem occasionem peccandi, eandem actionem. P. La Croix loc. cit. remittit lectorem ad n. 1737. ubi docet, Confessarium debere sequi, si possit, tutiores; si non possit, debere se accommodare opinioni penitentis. Preterea (inquit) si possit, debet sequi tutiores. Nam sine justa causa velle se, aut penitentem exponere periculo erroris, quantumvis materia sit, est imprudentia. Unde si penitens ostendat se preparatum ad sequendum id quod est probabilius, vel tutius, tenetur Confessarius PER SE (N. B.) loquendo dirigere eum secundum opiniones probabiliores, & tutiores. Quomodo autem Confessarius possit, aut debeat se ACCOMMODARE OPINIONI PENITENTIS, dixi lib. 1. c. 2. n. 443.

XVI. Confessarius ergo, si possit, debet dirigere penitentem secundum opiniones probabiliores PER SE LOQUENDO. Nam etiam si possit, per accidens loquendo, expedit illos dirigere secundum opiniones contrarias minus probabiles, quae falsae certò sunt, si probabiles verè extant, cum opinionibus contradictoriis simul esse verè nequeant. Quomodo autem cum Confessarius non possit dirigere penitentem secundum opiniones probabiliores, debeat per se loquendo accommodare se opinioni penitentis, docuit lib. 1. n. 443.

XVII. Hoc systema imbecillitati meae recta cum Christi Evangelio pugnare videtur. An fallar ipse, iudicet sapiens. Evangelium Christi præcipit sermonis simplicitatem. Sermo vester sit EST EST, NON NON, Apóstolus Paulus cum cæteris Evangelistis jubet ut idiplum sapiamus omnes, nempe unam & simplicem Christi doctrinam. Quid plura? Christus Dominus nos admonet, ut has varias opiniones declinemus, & ab eisdem nobis caveamus, ne in seductionem labamur. Videte ne quis vos seducat. . . . Audituri enim estis prælia, & opiniones prætorum. Videte ne turbemini. Oportet enim hæc fieri. Non ergo nobis opponant: ita docent Doctores: Usus contrariarum opinionum, & oppositarum doctrinarum plurium Doctorum auctoritate confirmatus est: Ita prædicatur à Doctoribus multis probis, & gravibus: non, inquam, hæc nobis opponant, quia Christus respondet: Oportet enim hæc fieri ad probationem electorum.

XVIII. Confessarii itaque legant Christi Evangelium, legant Paulinas epistolas, legant Partes, legant Tridentinum, & ejusdem Catechismum, ut sæpius dixi, & mille repetam, & nunquam satis inculcabo. Opones, in Scripturis sanctis non inveniri resolutiones casuum, nec sufficientem doctrinam pro animarum regimine. Ita ne verò? Clariorem ergo lucem effundunt pro regendis animabus Doctores Casuistæ, Caramuel, Reiffenuel, Sporer, Tamburinus, Leander,

Gobart, La Croix, & ceteri similes, quam Dei Prophetæ, quam Evangelistæ, quam Paulus, quam Concilia, quam Christus Jesus? In Scripturis sanctis non invenitis opiniones prætorum, non invenitis resolutiones controversiarum, quas plures homines excitant ad circumveniendam legem; sed invenitis omnem doctrinam necessariam ad sanctificandas animas. Invenitis in Conciliis, & Catechismis, & Episcoporum Synodis, & Pontificum constitutionibus, quæ disciplinam spectant. Sed nunc sermo nobis non est de ecclesiasticis functionibus; sed de doctrina, quam pro fidei, & morum regulis Deus nobis revelavit in Scripturis sanctis.

XIX. Verum loquatur sapientissimus Jesuita P. Michael Elicalde, qui præfatam objectionem lib. 8. r. 8. §. 8. his verbis labefacit. „Aper- tis multis libris Moralitarum notoriè constat, penè nullum usum in eis esse doctrinæ sacræ, & Sanctorum. . . . Hi libri contrarietate, & contradictione pleni sunt: ex quo proinde dimidia, saltem pars falsa sit oportet. Sed nulla falsitas, cum sana doctrina. . . . conciliari potest.“

„Dices iterum, in libro Dei, & in Doctrina Sanctorum deesse doctrinam necessariam, salutis ad regendos populos, dirigendas conscientias. Verum ostensum est hanc doctrinam, nunquam magis quam fidem in Ecclesia deesse, & MONSTRUM MONSTRORUM ESSE SE NUNC VENISSE ad dandam scientiam salutis plebi ejus. Ad hoc quippe ille tenet, nisi qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, qui Ecclesiam ædificavit firmamentum, & columnam veritatis, cuique depositum custodiendum creditur quod haud dubie illa servavit. Non hic doctrina, sed confideratione, & in initio saltem gradu humilitatis opus est.“

XX. Neque suspicetis, difficilem & nimis laboriosam esse istius divinae scientiæ acquisitionem. Da mihi Sacerdotem probum, optimi sensus, seu mentis quadratè (& nisi hæc adfuerint, omnia superflua sunt,) & evangelicæ legis studiosum: de hunc ut optimum, doctum, prudentemque Confessorem habeto. Scientia Confessarii eo præcipue spectat ut sciat cor penitentis emolliat, mentem illuminare, donumque habeat persuadendi, increpandi, & conformandi suos penitentem ad Christi Jesu exemplar. Hæc autem scientia non à quorundam Casuistarum libris, sed ab Evangelio hauritur. Christiani damnantur, quia observare recusant legem evangelicam, quia ejusdem spiritum ignorant. Sacerdos ille qui sciat evangelicæ charitatis ignem in suis penitentibus accendere, doctus, sapiensque Confessarius est. Si aliqui casus occurrunt contra legem Dei, præcepta positiva Ecclesiæ, aliaque disciplinæ leges poterit, ut dixi, consulere Casuistas, sed graviores. In manu tamen semper habeat lapidem lyctium, seu amulsim evangelicæ legis, & quod huic magis, non minus conforme viderit, feliger. De spiritu legis evangelicæ lege meum tom. 2. Hæc. Probabil. diss. 4. cap. 3. Ubi uberrimè ex S. Thoma explicatur, in quo situs sit spiritus iste.

§. IV.

Extrema laxitatis, & rigoris aequo seioris vitanda.

I. Nilhil difficilius est quam ab his duobus extremis declinare, & solam viam rectam, & angustam calcare. Quis sibi securus est ne vel nimia remissione, vel æquò districtiori severitate à vero unico tramite recedat? Quisque Domino canat misericordiam, & iudicium, idest, inquit S. Gregorius Magnus, in se ipsi iuste consolans misericordiam, & severam disciplinam, sicut in arca testamenti erat virga, & manna. Misericordia vera Dei remittit peccata flagitia contritis corde, sed non fovet, nec concedit libertatem frequentandi pericula, relabendi in peccata; non concedit frequentare theatra, comedias, choreas, ludos alexæ lucratórios, reciprocos utriusque sexus conversationes, quæ vel te allicitant ad peccatum, vel si tu non peccas, scandalum aliis præbes, & eorumdem criminum participes evadis.

II. Hæc omnia nimis universalia. Quæ cave- re extrema Confessarius debet, ut securè suos penitentes dirigat? Duo assigno. *Janensium*, & *Probabilissimum*. S. Augustinus animadvertit, Manicheam, & Pelagium pugnantes docuisse errores, formidabatque ne Christiani declinantes Manicheismum inciderent in Pelagianismum. Inter utrumque sit cautus, ut sic declinet Manicheum, ne se inclinet in Pelagium; rursumque ita se sejungat à Pelagio, ne se conjungat Manichei: in Psalm. 118. Idem ergo cum tanto Doctore suggero consilium in morum causa. *Janensium* nimio in aliquibus punctis rigore addendo, *Probabilissimum* nimia laxitate diminuendo legem Christi, sunt duo extrema vitanda. Janensitæ impossibilia quedam Dei præcepta constituunt: invincibilem præceptum ignorantiam non exculare à culpa contendunt: extremum vitandum, sed in Italia, Hispania, Germania, immò nec in Gallia occurrunt libri morales à Catholicis editi, in quibus extremum istud reperitur, quantum mihi videre licuit. Rarum ergo extremum istud. Contra *Probabilistæ* non pauci ignorantiam vincibilem frequenter invincibilem vocant, & hæc ignorantia impossibilia efficiunt respectu ignorantium plurima Dei præcepta. Gratiam Dei universè in quibus obsecratis, & induratis peccatoribus ajunt, & simul ignorantiam esse invincibilem contendunt. Nisi advertas te peccare, à peccato te liberant. Legem Dei in controversiam vocant à Casuistis dubiam effici docent; & dubiam factam de medio tollunt vi reflexarum. Illi ad impossibilia nos urgent; hi à possibili mandatorum observantia beneficio ignorantia, inadvertentia, Christianos plures liberant. Illi ad desperationem, isti ad præsumptionem, ut mihi videtur, viam aperiant. Illi nimium, isti parum oneris ponunt. Clamat autem S. August. in Psalm. 118. conc. 4. Parum, & nimium dico sunt inter se contraria. Parum est quod minus est quam oportet, & nimium est quod plus est quam oportet. Illorum in medio modus est quod

Tom. II.

dicunt satis est: & utique utile est ut in vita, & in moribus non pluraquam oportet, nisi omnino faciamus. Ab his igitur extremis cavendum prudenter est. *Janensitæ* nimiam laxitatem *Probabilistæ* imprope- rant; *Probabilistæ* exprobrant *Janensitæ*, non tam errores contra mores, quam hæretes contra fidem. In simili causa hæc tr. 71. in Jon. . . . scribit S. Augustinus: Est quod invicem ex vobis alteri ex alteris admoneri utriusque debeatis. . . . Errando in diversa litte. In medio est via quam relinquitis.

III. Gravius semper fuit, & hodie longè gravius est periculum ne Confessarii in *Laxismo*, quam in *Rigorisimo* extremum declinent. Vix in universa Italia, Germania, Hispania invenies unum Rigorisitam, quantum ex libris conicere, & ex manifesta experientia licet, qui Christianis sincerè contriti sacramenta denegat. A Rigorisimo detrahunt omnes humane rationes. Qui nimio rigore peccat, stultus omnino est, quia, & Deum, & mundum contra se provocat. A mundo traducitur ut phantasticus, ut mystantropus, ut Rigorista, ut Janensista; à Deo verò punitur ob erroneam severitatem. Infelix ergo est *Rigorista*, & in hoc, & in futuro sæculo. Contra *Laxistæ*, si infelices erunt in futuro, felices saltem sunt in præsentis sæculo.

IV. Ad extremum *Laxismi* in primis facillimus ille præstigator impellit, amor nempe proprius, amor placendi hominibus, & mundo. Homines communiter rectam viam crucis, & evangelicæ penitentia pterumque perhorrescunt; illos Doctores, & Confessarios extollunt qui placentia loquuntur, qui cervicalia mollia, & blandos puvillos consulant. Secundo timor desicionum, & censurarum. Tertio pavor conciliandæ sibi hostes, qui dignitatem cursum interceptant, & ambitioni nostræ bellum intendunt. Quarto vehementem illud desiderium habendi multitudinem penitentium qui decorem Ecclesiarum, & splendorem communitatibus sua affluentia augent, nosque tamquam prudentes magistros, & doctores graves deprædicent. Cujuscumque status, & conditionis plebei, & nobiles, pauperes, & magnates, matronæ, & ancille inquirent, & amant Confessarios blandiloquos, indulgentes, dulces, benignos, suavissimos. Istorum splendor, favor, gratia, plausus, acclamatio humanitatem nostram commovent, mentem acciunt ad emolliendam, inlectendamque Dei legem. Isti tyranni sunt Nerone, Caligula, Diocletiano immaniores, & truculentiores ad constantiam nostram deprædicendam. Quotò illicium quoque validum est tenerimus amor patris spiritualis in filios, & filias spirituales. Sexto seductionis illecebra est naturalis commiseratio, & propensio folandi, & non turbandi illos qui ad nos veniunt.

V. Quare nisi divinae fortitudinis spiritu obarmati Confessarii sint; nisi sub pedibus habeant universam mundum; nisi terminii faciant hominum favorem, patrocinium; nisi in peccatore ardeat disciplina evangelicæ amor; faciliè in *Laxissimum* precipites ruunt.

quæ castimoniam oleant: caveat summopere ne ignorantum criminum noticiam inducat, aut quid curiosus interroget. In hoc negotio studeat summopere brevitati: in id incumbat, ut emolliat cor penitentis, & pus, sanisque sponte sua effluet, & continuo, brevique manu vulnera claudet, ne aures, & mentem tum loquentis, tum audientis inquinent. Temperabit, aut continuabit interrogaciones suas, prout prudentia suggesterit.

VI. REGULA TERTIA. Dolorem expendat penitentis, videatque, sit ne conceptus ex amore Dei super omnia. Si viderit penitentes hoc amore carere, ad eum illos incitet, ac inflammet. His immensa Dei beneficia, & in primis mortem illam crudelissimam, quam Jesus Christus pro nobis oppetit, illis inferorum supplicia, extremi iudicii terrorem proponat. Varia variis adhibeat incitamenta, simulis diversis urgeat pro penitentium diversitate; alios terreat, alios amet. Incipiat, natura ipsa duce, ab imperfectioribus actibus; à timore suppliciorum ascendat ad spem; à non interceptis iter donec ad charitatem tandem pervenerit. Eo industriam omnem suam Confessarius dirigat, ut hanc sinceram peccatoris conversionem perspicat, quoad fieri potest, habeat. Hanc vero vivam penitentiam plantam ex fructibus cognoscat. Instruet penitentes suos, veram conversionem sitam non esse vel in pectoris transonibus, vel in criminum narratione, vanisque sollicitationibus Sacerdoti factis. Nam, & Pharisei, & Sadducei sanctitatem præferentes ad baptismum Joannis suscipiendum accedebant, at fructus penitentiam dignos non edebant. Sed de hoc iterum sermo redibit.

VII. REGULA QUARTA. Prudentia Confessarii in hoc maxime elucere debet quod christiana patientia, & mansuetudine evangelica suscipiat, audiat, amplectatur penitentes suos, ut fratres, quos eripere à diaboli servitute, Deoque lucrari debet. Patientia vobis necessaria est, omnibus certè, sed vobis imprimis.

VIII. REGULA QUINTA. Cum benignitatis oleo conjungat prudens minister severitatis acutum, ne plaga tabescens periculosior fiat. Postquam patientia, & mansuetudine peccata audivit, curandis vulneribus opportuna remedia applicet, & opera satisfactoria ætati, statui, valetudini, criminumque gravitati consentanea imponat. Si penitentes jugo satisfactionis subeundo, à te prudenter, & moderatè juxta evangelicas, & Tridentinas regulas impositio difficiles se præbent, dubitandi de eorum dispositione fundamentum occurrat, nisi evidentes, & manifestas allegent rationes.

IX. REGULA SEXTA. Munera Confessarius non accipiat à penitentibus: quia Spiritus Sanctus ait: Non accipies personam, nec munera, quia munera excecant oculos sapientium, & mutant verba iustorum: Deut. 16. Familiaritatem omnino declinet, præsertim seminatum. Eva suis blanditiis Adamum seduxit. Halitus, vox, suspiria, lacrymæ ipsæ, beneficia, & præstigia sunt, quæ magnetica quadam vi hominum corda inficiunt.

Ea cautione, & circumspectione tractandæ formæ sunt, quæ tractarentur, si immanissimam peste laborarent.

§. III.

De Scientia Confessarii. Undè illam haberi debeat. PP. Lacroix, & aliorum axiomata reseruantur.

I. **A** Qua hæret, & undè orsa capiam ignoro. Confessarius iudex sedet, ut crimina contra legem Dei patrata iudicet, vindicetque. Exacta ergo divinarum legum notitia necessaria plus minusve est, quantum humana imbecillitas permittit. Ubinam lex ista? In Scripturis sanctis, in Evangelio, in Pauli, Petri, Jacobi, aliorumque Apostolorum epistolis. Libros istos diurna, nocturna quoque manu revolvere Confessarius debet. Ratio evidens. Quilibet iudex Principum callere legit: quilibet artifex artis suæ regulas habere perspectas debet.

II. Attentè legi Moralistas, qui præ cæteris hodiè in Confessariorum manibus sunt, Salmanticensis, Tamburini, Leandrini, Sporer, Gobat, Viva, Lacroix, Reiffensuel, aliosque similes, qui de Confessariorum scientia disputant. Istorum nemo ad Scripturam sanctam, ad Patres, ad Concilia attendenda mitit. Summissas, & Casuistas proponuntur; sed de Evangelio, sed de Paulo, sed de Tridentino, ejusdemque Catechismo sicut.

III. P. Claudius Lacroix lib. 6. p. 2. n. 1788. hæc scribit. „Putant Lamas, & Stoz ad hoc minus (Confessarii) satis DOCTOS esse illos, qui integram SUMMAM diligenter legerint, vel attentè AUDIERINT explicari. Quod si quis de seipso dubitet, sistat se examinatoribus, ab Episcopo, vel Superiore constitutis: qui si eum satis scire iudicent, potest acquiescere, & cum fiducia in Deum aggredi functionem, quamvis omnium maximam, & gravissimam. Stoz, & Sporer.“

IV. Lamas edidit summulam parvulam laxarum opinionum redundantem, ut quicquid videri potest. Auctor est nullus nominis. Stoz non videt. Sporer legi, & ut ipse refertur, collector est Tamburini, Sanchez, Gobat, & aliorum similibus auctorum, sæpè concludens: Ita mei Doctores. Minus aptè itaque P. Lacroix proponit Confessarii regulam præscriptam à Lamas Casuista nullis sanè auctoritatis, & scientiæ, quantum ex ejus libro imbecillitati meæ apparet.

V. Subdit ibidem n. 1791. P. Lacroix: *Reste monet GOBAT tract. 7. n. 321. Confessarium debere scire SENTENTIAS PLURES, quæ verè probabiles sunt, circa materias morales, eo quod sæpè, ubi non agitur de valore sacramenti, non possit, nec expedit penitentes dirigere SECUNDUM UNICAM DOCTRINAM, tam parum, quam medicus possit omnes unice medicina sanare; sed pro diversitate subiecti, & circumstantiarum debet has, aut illas applicare; uttamen discernere debet hoc quod dixi num. 1737.*

Cru-

VI. Crumenam ergo plurium contrariarum opinionum (si enim contraria non essent, una sufficeret) habere Confessarius debet, & pro penitentium diversitate illas expendere. Non expedit penitentes dirigere secundum unicam doctrinam? Quis talia audivit? Non ergo unica lex divina, non unica doctrina Christi, non unicum Evangelium, non unica fides, non unum Baptisma? Siste gradum, & audi quæ scribit P. Gobat tr. 7. n. 321. „Plurimum juvat ad prudenter administrandum hoc sacramentum habere in recenti memoria & usu quasdam regulas, documenta, seu APHORISMOS, sparsa hinc inde per libros sapientissimorum Theologorum.“ Quinam isti sapientissimi Theologi? Lamas, Stoz, Burgaber, Sporer, Caramuel, Tamburinus, Diana, Boacina, Leander, Zanardi, La-Cruz &c.

VII. Sed meditemur unum ex aphorismis, quem P. Gobat ibidem n. 325. assignat: „Quamdoquidem in Clypeo clem. iudicium ostendimus, esse moraliter ferè certum, per se loquendo licet utramlibet ex duabus opinionibus verè & practicè probabilibus sequi; & tamen certum est etiam quandoque ratione variarum circumstantiarum incumbere Confessario obligationem una potius quam altera utendi: idcirco notent Confessarii verissimam doctrinam P. Lessii, quam tradit in præf. sui oper. de jur. & iust. scil. contrariarum opinionum practicè probabilium cognitionem esse commodissimam, & ferè necessariam conscientia foro. Quare non censo illos Confessarios sat bene suo officio fungi posse, si qui sunt, ut dici solet, tantum unius sententia doctores.“

VIII. Duo hic docet P. Gobat, alterum verum, alterum falsum. Verum dixit, dum ait crumenam contrariarum opinionum practicè probabilium esse COMMODISSIMAM. Quid enim commodius quam abundare variis opinionibus contrariis, nempe veris, & falsis, & juxta penitentium diversitatem modò unam, modò alteram adoptare, & omnes tamquam regulam rotari? Alterum falsum est, nempe quod Confessarii, qui rejecto harum contrariarum opinionum usu, unumque unica evangelica doctrina, vel ea quam iudicant Evangelio propinquiore, non bene fungantur officio suo. Si contrariam doctrinam una est vera, altera falsa sit necessum est. Confessarius ergo si uni penitenti porrigit remedium, alteri impertitur venenum. Falitas autem venenum est, & præsertim si falitas cognita sit, quæ animas occidit. Cognita autem falitas in casu proposito est. Quoniam Confessarius adhibens doctrinas contrarias, scit unam esse falsam, si altera vera est, cum doctrinæ contrariæ simul verè esse nequeant.

IX. Alius aphorismus quem ibidem exhibet P. Gobat, est ejusmodi. „Quando Confessarius videt penitentem salutis suæ admodum studiosum, valdeque cupidum perfectè adimplendi vel in omnibus rebus, vel in CERTIS QUIBUSDAM voluntatem divinam, communiter consultum esse ut HIC cum TALI procedat secundum doctrinas tutiores, adeoque rigidiores: censetur

enim ita tacite velle ejusmodi penitens. Et quidni huic optimæ opinioni, laudatissimæque voluntati acquiescat Confessarius.“

X. Aphorismus iste mirificus est. Quando penitens est salutis suæ admodum studiosus, tunc dirigendus secundum doctrinas tutiores, adeoque rigidiores. Rectè, & bene. Sed cur hoc? Quia, respondet P. Gobat, censetur ita tacite velle ejusmodi penitens. Aptanda ergo doctrina evangelica ingenio penitentis? Quid si penitens non esset admodum studiosus adimplendi vel in omnibus rebus, vel in certis quibusdam voluntatem divinam? Quid si nollet dirigi secundum doctrinas rigidiores? Quid tunc agendum?

XI. Respondet P. Gobat ibidem n. 326. „Ita etiam propter eandem omnino rationem miti-gandæ sunt, aut potius deservendæ opinioniones severæ, quando ita expedit ad salutem ejusdem penitentis. Et sicut idem Coninch n. 73. monet, Confessarium numquam debere talei penitentiam injungere, quam credit penitentem non esse perfecturum; ITA NEC Confessarius debet penitenti ALIQUAM à certo probabilibus sententiis tanquam necessariam sequendam proponere, si videat illum eam repudiaturum. (N.B.) Quare dubitandum non est quin Confessarius in legem charitatis possit quandoque impingere, dum Cationianam (ut loquitur ut Tullio) severitatem imitatur, insuperhabita lenitate Casarianæ, ut si præsertim neget abolitionem reo confesso, cum impertiri possit ex OPINIONE PROBABILIS.“

XII. Cum olim legebam in quodam libro quosdam Confessarios trahere ad se plurimos bonos Christianos, pios, probosque, simulque dissolutos, prævaricatores, luxuriosos, fœneratores &c. quia probos, & pios, atque studiosos implendi divinam voluntatem, vel in omnibus, vel in certis quibusdam dirigunt doctrina sana, tutiore, rigidior: alios vero doctrina opposita mitiore, benigniore, minus probabilis: dum, inquam, hæc legebam, cerò existimabam atrocissimam esse calumniam impactam Confessariis quibusdam. Verum in ex doctrina P. Gobat, qui pro eadem citat Lessium, Coninch, & quam adoptat P. La-Croix, inferatur hanc esse veritatem, iudicent sapientes.

XIII. Primo doctrina P. Gobat absolute prælara de impertienda abolitione ex opinione probabilis damnata est ab Innoc. XI. Ideò P. La-Croix adjecit, ubi non agitur de valore sacramenti, adhibendas esse plures opiniones probabiles. Ut clarè & perspicuè intelligatur istorum Moralistarum inaudita doctrina, distinguenda sunt remedia ab ipsa doctrina.

XIV. Unica Christi doctrina, ut ex Tridentino explicatum est, præscribit ut pro diversitate criminum, & consuetudinum peccandi applicentur medicinæ. Nam peccatoribus inveteratis, juvenibus luxuriosis, vanis, superbis remedia præscribenda sunt diversa ab his quæ præscribi debent penitentibus ex infirmitate rarò labentibus. De hoc nemo ambigit. Et omnes admittunt, quod loc. cit. docent Gobat, & La-Croix. *Medicus non*

VII. Regulares approbati in una diocesi vult abolvere fideles alterius diocesis ad ipsos adventantes, ut communis sententia docet, & consuetudo universalis obtinet. Superiores quoque Regularium approbatione indigent, ut Provinciales, Priores, Guardiani, &c. quia Tridentinum neminem excipit. Quare opposita opinio penitus falsa est. Possunt tamen abolvere sine approbatione faculares in eorum domibus commorantes tamquam de familia, secus si ibi non continentur, & mensa non fruuntur. Regulares iter agentes, si desint Confessarii proprii ordinis, debent confiteri Sacerdoti approbato, quia hæc est tutor sententia.

VIII. QUÆST. IV. *Quid sit iurisdictio ordinaria, & delegata?* RESP. Prima competit alicui ratione sui officii, id est curato animarum, quarum est pastor. Eiusmodi sunt Papa, Episcopus, Abbas, Parochus, Vicarius perpetuus, Episcopi, Vicarius capitularis, summus Pœnitentiarius, Cardinalis in Ecclesia sui tituli, Vicarii Generales Papæ, Legati à latere in provincia legationis. Inter Regulares sunt Generales, Provinciales, Superiores locales. Hi omnes veniunt nomine Ordinarii, & nomine proprii Sacerdotis. Hinc Papa non habet ordinarium, cum sit omnium Pastor Supremus. Ordinarius Episcopi est Papa, & Parochi est Episcopus. Archiepiscopus habet facultatem ordinariam abolvendi sacramentaliter dum visitat diocesim suffraganeam.

IX. Iurisdictio delegata illa est quæ alicui Sacerdoti conceditur, non ratione curæ animarum, sed ex voluntate illius qui habet iurisditionem ordinariam, & legitime delegare eam valet, si capax sit ille cui deleganda iurisdictio est: suspensus enim, & excommunicatus non tolerat capacitas non sunt. Episcopus delegare potest, secus Parochus, qui non potest delegare iurisditionem in proprias omnes Sacerdoti non approbato ab Episcopo proprio.

X. Sacerdotes non approbati nequeunt abolvere à venialibus, ut declaravit Innocentius XI. in decreto pro frequenti communione dato ann. 1679. In hoc decreto comprehensi sunt etiam Patres Societatis. Quare fallitur P. Lacroix, qui n. 1553, excipit Jeuitas, & tamen decretum non ignoravit.

XI. P. Viva q. 8. art. 1. n. 7. inquit: „Innoc. XI. anno 1679. voluit ut Episcopi non permitterent venialium confessionem fieri simplici Sacerdoti non approbato ab Episcopo, aut Ordinario. . . Puro tamen cum Carden. & aliis apud Lacroix quod non sit invalida, & quod non exponeret periculo frustrationis sacramenti. Cum enim probabilis sit iurisdictio non conferri Sacerdoti immediatè à Christo Domino, & cum iurisditione probabilis validè confertur Sacramentum Pœnitentiæ, ut dicemus quæsto nono; idcirco validè confertur Sacramentum à simplici Sacerdote abolvente dumtaxat à venialibus, aut à mortalibus aliis abfolutis.“

XII. Summus Pontifex prohibet ne simplices

Sacerdotes queant abolvere à venialibus; & P. Viva probabiliter docet oppositum: quia Sacerdotes habent iurisditionem immediatè à Christo Domino. Ecce quam verum sit Probabilissimum ad verum esse potestati Pontificum, & Episcoporum, atque ad eò Principum. Urique Sacerdotes habent potestatem à Christo Domino, sed vi ecclesiasticæ hierarchiæ subiectam Pontifici, & Episcopo. Alloquin dicendum esset vi doctrinæ P. Viva, simplices Sacerdotes posse abolvere quoque à mortalibus non absolutis. Quod magis displicet, est progressus Probabilissimi. Primo dicunt posse simplicem Sacerdotem abolvere à venialibus; post à mortalibus confessis, deinde à mortalibus invincibiliter oblitis, ut Salmanticenses tract. 6. c. 11. n. 16. & tandem à mortalibus bonæ fide confessis simplici Sacerdoti, ut cum aliis Probabilistis Leander tract. 5. disp. 11. quest. 14. docet. Hæc omnia falsa sunt, & improbata ab Innocentio XI.

XIII. QUÆST. V. *Utrum omnis Sacerdos in articulo mortis habeat iurisditionem abolvendi à peccatis, & à censuris?* RESP. In mortis articulo, si adit Sacerdos approbatus, non potest simplex Sacerdos abolutionem impertiri, quia tunc nulla urget necessitas. Secus dicendum, si approbatus nollit audire confessionem, aut si simplex Sacerdos jam incœpisset audire confessionem.

XIV. Mendicantibus approbatis ab Ordinario delegatur iurisdictio abolvendi ab omnibus casibus, & censuris Papæ reservatis, exceptis casibus Bullæ Cœnæ, & sex aliis à Clemente VIII. extra urbem, & intra Italiam reservatis. Benedictus vero XIV. reservavit sibi, & successoribus facultatem abolvendi complexum criminis contra sextum præceptum, ut infra dicitur.

XV. Qui habent potestatem ordinariam, possunt inquirunt communiter Auctores, illam exercere in aliena diocesi cum propriis subditis, dummodò in facultatis formula limitatio non sit pro tali loco, ut frequenter fieri solet. Verùm spectanda consuetudo est.

XVII. QUÆST. VI. *Quisnam sit proprius minister votorum, peregrinorum, & eorum qui in duplici parochia habeant domicilium?* RESP. Vagi dicuntur qui non habent proprium domicilium; & istorum Parochus est ille sub quo reperitur tempore confessionis. Qui peregrinantur, licet habeant proprium domicilium, confiteri valent cuilibet Confessario approbato ad quem declinant. Qui habent duplex domicilium in duplici parochia, confiteri utrique Parocho queunt.

XVII. Iurisdictio non acquiritur sola consuetudine, nisi accedat consensus facti tacitus Superioris. Nec sufficit consensus præsumptus, & interpretativus. Confessarius excommunicatus non toleratus amittit omnem iurisditionem. Excommunicatus toleratus illicitè, sed validè abolvit. Parochum excommunicatum non toleratum non privatum parochia, posse concedere alteri, ut matrimonio assitit, secus delegare iurisditionem audiendi confessiones, plures docent: quia, inquit, assistere matrimonio non est iurisdictio, sed testimonii actio. Sed hæc opinio falsa est.

Quid?

Quid? Assistere matrimonio non est iurisdictio actio? Omnes ergo indiscriminatim poterunt esse matrimonii ministri, sicut possunt esse testes. Hoc autem absurdum est. Neutrum ergo concedere valet præfatus Parochus. Sacerdos abolvens excommunicatum, debet premittere abolutionem à censuris antequam absolvat à peccatis.

XVIII. Episcopi limitare ex justa causa queunt iurisditionem audiendi confessiones in templo, ante Solis ortum, & post Solis occasum, mulierum, Abique verò iusta, & rationabili causa hanc iurisditionem limitare nequeunt saltem respectu Regularium. Si tamen limitaret Episcopus, etiam absque iusta causa, limitatio confisteret, & abolutiones invalidæ essent, sicuti quando sine iusta causa reprobantur, reprobatii manent.

XIX. QUÆST. VII. *An iurisdictio ex parte morte concedentis?* RESP. Iurisdictio in hoc foro delegata in generali à Summo Pontifice non definit morte concedentis, ut communis opinio docet. Disputant verò Theologi de iurisditione concessa ab inferioribus Prælati, ab Episcopo, &c. Adfirmant plures expirare; sed communis docent continuare, donec vel labatur tempus præfinitum, vel revocetur à successore. Et hoc colligitur ex communi consuetudine, consensu Prælati. Nec officit quod mortuo Episcopo, ejus Vicarius caret potestate, quia Vicarius generalis unum cum Episcopo efficit tribunal.

XX. Delegatus non potest subdelegare, quia delegatio est personalis, huic personæ concessa, & non alteri. Ergo qui illam accipit, nequit eam alteri communicare. Opinio contraria quam defendunt aliqui, mihi non probatur.

XXI. QUÆST. VIII. *An error communis, deficiente titulo colorato, sit satis ut dicatur, iurisditionem conferri?* RESP. Aliquis est simplex Sacerdos carens omni iurisditione. Illum ut pastorem, aut Confessarium habent omnes alicujus loci fideles. Hic est error communis de iurisditione illius Sacerdotis. Si autem Sacerdos simplex obtineat ab Episcopo beneficium parochiale, verum ob aliquod canonicum impedimentum, puta excommunicationem, aut simoniam, aliudvè obstaculum invalidè obtineat, & possideat beneficium parochiale; vi hujus ab omnibus habetur ut Parochus, vel Curatus. Hic est error communis, conjunctus cum titulo colorato: possidet enim titulum, nempe collationem beneficii parochialis collati à legitimo Superiore, nempe ab Episcopo; sed quia invalidè beneficium collatum fuit, possidet quidem titulum, non tamen verum, sed falsum, & apparentem, idè coloratum nuncupatum. Qui verò beneficium non obtinet, sed falsis litteris se Parochum fingit, nullum titulum, ne coloratum quidem, habet.

XXII. Communis sententia docet, communem errorem conjunctum cum titulo colorato, quo aliquis habetur ut Parochus, aut Curatus, factis esse ad iurisditionem, qua possit talis validè abolvere, & alia Sacramenta administrare:

quia ob publicam utilitatem Ecclesia in hoc casu collati beneficii, licet ob impedimentum occultum invalidè, confert reipsa iurisditionem, ut communis Theologorum, & Canonistarum sententia docet.

XXIII. P. Viva cum aliis docet sufficere etiam solum errorem communem, dummodò error non sit lupinus, & crassus, sed probabilis.

XXIV. Celeberrimus Canonistarum Fagnanus in lib. 5. de Crim. fals. cap. supra eo, ut vincat titulum coloratum conjunctum cum errore communi sufficere ad iurisditionem, adducit in suffragium juris canonici ipsum jus civile, nempe leg. Barbarius, ubi servus cum putaretur liber ex delegatione, sententiam dixit. Rejicit verò solum errorem communem defensum à quibusdam.

XXV. QUÆST. IX. *An sufficiat iurisdictio dubia, & probabilis?* RESP. Adfirmant aliqui, P. Viva hæc in curs. q. 8. art. 2. n. 1. & 2. docet. Videtur non licere conficere Sacramentum Pœnitentiæ cum iurisditione probabilis, saltem quando potest haberi iurisdictio certa. Nihilominus censuo licitum esse abolvere cum iurisditione probabilis. Hinc sequitur ab Innoc. XI. in prima ex ejus scriptis thesibus non esse damnatam hanc sententiam: QUIA DEBUISSET APERTE ILLAM DAMNARE, si voluisset quod non solum in his quæ pertinent ad materiam, & formam Sacramenti, sed etiam in his quæ pertinent ad iurisditionem, sequamur opinionem tutiorem, omnia probabilis, ut multi viri docti censent.

XXVI. Nisi me omnia fallunt, hæc opinio continetur in 1. propos. damnata ab Innoc. XI. In ea enim damnata thesi mentio non fit neque materię, neque formæ. Altum de his silentium: indefinita thesis est, omnemque comprehendit opinionem de valore Sacramenti. Neque enim assignari potest ratio cur hæc, & non illam damnarit. Quisquæ dicere potest: hæc opinio probabilis, relicta tutiore, est damnata, secus illa: alter diceret: illa est damnata, secus hæc: & hoc pacto decretum pontificum esset illusorium, nihilque damnaasset. Proposito itaque indefinita damnata comprehendit omnem opinionem probabilem in conspectu tutioris, agentem de valore Sacramenti. Sed omnibus fatentibus, etiam P. Viva, iurisdictio pertinet ad valorem Sacramenti. Ergo opinio probabilis de iurisditione probabilis, relicta tutiore, damnata videretur.

XXVII. Reponit P. Viva, in præscripta thesi damnari usum opinionis minus tutæ in his quæ adversantur juri ecclesiastico. Quæ responsio falsa omnino est, & ab ipso P. Lacroix lib. 6. p. 3. n. 37. pag. 359. improbat; immò testatur ab omnibus illum improbari.

XXVIII. Inquit P. Viva, Non est probabilis le centum triginta Doctores à Gobat relatos, te tanti momenti esse deceptos, & indignuisse censuram. Falsum est Gobat citare 130. Doctores, immò nec 100. Nisi brevitatis præstituta impeditur, vellem transcribere verba P. Gobat, sed vide tom. 9. l. 2. d. ff. 2. c. 5. n. 5. Ceterum etiam P. Gobat citaret sexcentos Probabilistas,

his præmissis standum esse pontificio decreto.

XXXIX. Insuper, *p. au. in materia Ecclesiam sup- plere*, quando adest opinio probabilis de iurisdictione. Respondeo, piam matrem Ecclesiam medio suo capite Innoc. XI. damnasse hanc doctrinam. Ergo recusat supplere.

XXX. Opponent Probabilistæ gravissimos auctores Suarez, Filiucium, Reginaldum, Lessium, Bonacinam, Dianam, & alios, quos citat Gobat, defendere usum iurisdictionis probabilis. Respondeo, præfatos auctores, sicut, & P. Gobat, scripsisse antequam Innoc. XI. damnaret hanc opinionem, ideoque excusandos; sed non in hoc sequendos esse.

CAPUT III.

De casuum reservatione.

I. Pœnitens reservandi atrociora quædam scelera, ut Tridentinum *sess. 14. c. 7.* declarat, à nemine in discrimen adducitur. Reservate peccata illis convenit quibus competere confert iurisdictionis potestatem. Hi sunt Summi Pontifices respectu universæ Ecclesiæ, Episcopi respectu inferiorum Presbyterorum, & Superiores regulares respectu subditorum. Reservatio hæc invalidam, nedum illicitam reddit absolutionem.

II. Peccata venialia non reservantur, quia inutilis esset talis reservatio, cum hæc peccata delenti abique Sacramento peccant. Reservari potest peccata mortalia interna docent graviores Theologi, Suarez, Soto, Sylvius, Vazquez, & alii: quia hæc peccata mortalia reipsa subsunt foro interiori Ecclesiæ, & iudiciali sententia remittuntur. Ergo reservari valent. Eiusmodi tamen reservatio expediens minime est. Nec hæcenus aut Romani Pontifices, aut Episcopi talia interna peccata reservantur umquam.

III. Casus reservati Romano Pontifici continentur in Bulla *Cœne Domini*, quos brevitate causa non referibo. Clemens quoque VIII. sibi reservavit sex sequentes casus. 1. Violationis immunitatis ecclesiasticæ in terminis constitutionis *sel. record. Greg. XV. cujus initium*, Cum aliis nonnulli. 2. Violationis clausuræ Monialium ad finem malum. 3. Provocantium, & pugnantium duello juxta decretum sacri Concilii Tridentini, & Constitutionis *sel. record. Greg. XIII. incipientem*. Ad tollendam. 4. Injuriarum violentas manus in Clericos juxta canonem, Si quis suadente, &c. 5. Simonia relictis scienter contracta. 6. Confidentia beneficiis.

IV. Alii quoque Pontifices reservant sibi nonnullos alios casus. Excommunicationem Summo Pontifici reservatam incurrit qui confessionem audit complicit in aliquo peccato turpi, & inhonesto contra sextum Decalogi præceptum commissio. BENEDICTUS XIV. in sua constituta *Sacramentum Pœnitentiæ* edita an. 1741. iurisdictionem privat. Confessarios absolvendi ab hoc crimine. Eandem constitutionem confirmavit altera constitutione edita an. 1745. cujus initium est *Apostolice numeris partes*. Declaravit tamen in mortis articulo Sacerdotibus interdictum non ef-

se confitentem persona absolvere, dummodo tamen non adit alius Sacerdos, qui si absque scandalo haberi possit, etiam si simplex Sacerdos, iste excipere confessionem debet. Immo criminis socius omnem adhibere curam debet ut alius Sacerdos inveniat, qui talem audiat confessionem, quando id fieri absque scandalo potest. Alioquin, si Sacerdos flagitii socius negligens fuerit in curando ut alius Confessarius reperiat, & ipse confessionem audiat, valida quidem absolutio erit, respectu pœnitentis complicit; at Confessarius complex excommunicationem latam in dicta constitutione incurrit.

V. Qui indulto apostolico absolvit à culpa in his casibus quibus annexa est excommunicatio, absolvit quoque à censura. Præfati casus etiam tempore Jubilæi reservati sunt, nisi expressè excipiantur.

VI. De casibus quos reservare sibi Episcopi valent, non est nostrum ferre iudicium. Ea tantum atrociora crimina reservare sibi solent quæ magnopere turbant Ecclesiæ disciplinam, & scandalum grave ingerunt.

VII. QUÆST. I. An ignorantis existit à casuum reservatione? RESP. Omnes subditi Superioris reservantis subjecti sunt reservationi. Ad propositam questionem respondet aliquis, eum qui ignorat sive reservationem, sive censuram, sive eum qui dum alia peccat, ad illam non advertit, neutram incurtere. Hæc sententia falsa mihi est. Nam qui impotenti libidine, qui ira perciti peccant, nihil de reservatione cogitant. Qui censuram ignorant, non incurunt, quia hæc lata est contra contumaces. Contumacia autem sine cognitione haberi nequit. Reservatio contra est subtractio potestatis absolvendi à certis peccatis. Distinguant aliqui reservationem medicinalem, & pœnitentem. Illam, secus istam incurri ab ignorantibus asserunt. Distinctio hæc vana, & arbitraria est. Omnis quippe reservatio, & medicinalis, & pœnitentis est.

VIII. Paucis refello hanc opinionem. Reservatio est subtractio iurisdictionis à Confessario, ut omnes docent, respectu criminum reservatorum. Numquid ignorantia pœnitentium confert iurisdictionem Confessario illam non habenti? Numquid pœnitens ignoranter, & bona fide accedens ad Confessarium non approbatum à Superiore, valide absolvitur? Numquid Confessarius ignorans casum reservatum valide absolvit? Negant omnes. Ignorantia Confessarii non impedit quominus casus sit reservatus. Ergo nequè ignorantia pœnitentis tollit quin Confessarius privatus sit facultate absolvendi à reservatis.

IX. Quando reservatur casus effectus secuto, ut procuratio abortus, homicidium, si effectus non sequatur, casus non est reservatus. Si propinet venenum, vel mortaliter vulneret, & constitatur, antequam effectus succedat, casus non est reservatus, & valide absolvitur, dummodo Confessarius obliget pœnitentem, ut si effectus sequatur, se præstet ad tribunal Superioris pro absolutione à reservatione. Alioquin procurantes

abort-

abortum, propinantes venenum, possent eludere omnem reservationem continuo post datum venenum confitendo peccatum. Quare mihi probabilis est ut effectus secuto, adeant isti Confessarios qui facultatem habent absolvendi à reservatis.

X. QUÆST. II. An peccata intelligantur reservata, quando dubitatur de eorum reservatione? RESP. Duplex dubium. Alterum *iuris*, ut si quis dubitaret hoc vel illud peccatum esse reservatum. Tunc enim dubitaret de iurisdictione, & tunc absolvere Confessarius non posset. Quoniam quando constat certo peccatum esse materiam reservationis, & dubitatur an Superior illud reservaverit, dubitatur de iurisdictione. Porro cum iurisdictione dubia absolvere Confessarius nequit, ut supra ostensum est. Præterea Clemens VIII. prohibuit omnibus Confessariis in Italia degentibus, ne quis eorum sub pretextu privilegiorum ab ullo ex casibus clare, vel DUBIE in Bulla *Cœne*, &c. contentis, vel aliis quomodocumque Sedi Apostolicæ reservatis, vel reservandis absolvat. Ex quibus inferitur in peccatis omnibus Sedi Apostolicæ reservatis includi etiam casus dubios. In dubio autem facti communiter Auctores docent posse simplicem Confessarium absolvere. Peccatum ebrietatis est reservatum: dubitas an in veram ebrietatem incidis: dubium hoc facti vocatur. Quando quis absolvitur à peccato dubio ab inferiori Sacerdote, si postea deprehendit esse certum, tenetur adire Confessarium potestate præditum absolvendi à reservatis, quidquid in oppositum dicant nonnulli.

XI. QUÆST. III. Quinam possit à reservatione absolvere? RESP. Omnes qui possunt reservare, possunt quoque absolvere: inluper omnes illi qui habent iurisdictionem delegatam à Superiore. Dupliciter delegari iurisdictione valet. Primò directè quando Ordinarius delegat hunc, aut illum Confessarium ut absolvat à reservatis. Secundo indirectè, quando Ordinarius facultatem concedit alicui pœnitenti ut sibi eligat aliquem Confessarium, à quo absolvatur à reservatis.

XII. Peregrini bona fide, & omni fraude subblata venientes à diocesi, in qua peccatum est reservatum, ad diocesim in qua non est illud peccatum reservatum, possunt à simplici Confessario absolvi. Secus si in utraque diocesi esset reservatum, vel si esset reservatum in diocesi in qua fieri confessio debet.

XIII. Episcopi valent absolvere ab omnibus casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ reservatis subditos suos in sua diocesi, aut per se ipsos, aut per Vicarium ad id specialiter deputatum. Ab hæresi vero occulta dumtaxat per se ipsam in foro conscientie ut Tridentinum *sess. 24. c. 6.* declarat. Nomine Episcopi non veniunt Abbates, vel Prælati regulares, quamvis id affirmant plures.

XIV. Hæc tamen facultas à Tridentino concessa Episcopis absolvendi ab hæresi occulta, revocata est per Bullam *Cœne*, & contraria opinio proscripta est ab Alexandro VII. num. 3. Certum itaque est ab hæresi occulta neque Episcopos,

neque Prælatos regulares absolvere posse subditos suos religiosos, nedum laicos. Clemens VIII. & Urbanus VIII. expressè prohibuerunt regularibus Prælati absolvere à casibus in Bulla *Cœne*. Sed solum possunt respectu subditorum, quod possunt Episcopi cum subditis suis. Damnata quoque est opinio quæ defendebat mendicantes absolvere posse à casibus Episcopi reservatis, non obtranta ab Episcopo facultate.

XV. Superior auditus reservatis nequit sacramentaliter absolvere pœnitentem, remittendo eum ad alium Confessarium pro absolutione à non reservatis. Neque Confessarii carentes potestate in reservata valent directè absolvere à non reservatis, & indirectè à reservatis. Invalidæ essent eiusmodi absolutiones. Immo neque à non reservatis solis qui caret potestate in reservata absolvere potest. Integra enim confessio esse debet.

XVI. Qui tempore Jubilæi facit confessionem irritam, non absolvitur à reservatis. Similiter qui confiteatur animo lucrandi Jubilæum, postea mutat voluntatem, recusatque opera implere, si in ea confessione inculpabiliter oblivione omittat aliquod reservatum, non potest dum recordatur, à quolibet Sacerdote absolvi: Quia Pontifex auferit reservationem respectu illorum qui reipsa intendunt lucrari Jubilæum. Ergo si sponte recusat lucrari Jubilæum: eo ipso recusat privilegium reservationis.

XVII. Si tempore Jubilæi differatur absolutio pœnitenti indifferente, si post elapsum Jubilæum incidat in reservatum, nequit absolvi à quolibet Confessario, sed solum ab eo qui præditus est facultate absolvendi à reservatis. Absolvi vero potest à reservatis ante Jubilæum partratis, & invincibiliter oblitis, si operam dedere lucrando Jubilæo.

XVIII. Qui habent facultatem absolvendi à casibus reservatis Summo Pontifici, absolvere quoque à censuris valent. Qui in articulo mortis constituitur Sacerdoti non approbato, vel excommunicato, absolvitur etiam à reservatis, si dispositus sit, nec tenetur, si convalescat, adire Superiorem: quia, ut dictum est, in articulo mortis nulla est reservatio, nisi aliter à Superiore dispositum sit, ut contingit in peccatis adnexam habentibus censuram, & præcipue contentam in Bulla *Cœne*. Disputant Auctores in utramque partem, num moribundus absolvi possit ab excommunicato non tolerato, vel à Sacerdote hæretico. Adhærent multi, & multi negant. Cum resolutio hæc pendat à sola auctoritate Ecclesiæ, Episcopi consulendi sunt, ut vera, & tuta habeatur decisio. S. Raymundus *lib. 3. §. 16.* dissuadet fidelibus talem confessionem.

XIX. Sacerdos qui potestate destitutus absolvit inadvertenter à reservatis, debet, si possit, admonere pœnitentem. Si omni adhibita diligentia, ignorat, excusatur apud Deum, inquit S. Antoninus *1. p. tit. 17. c. 4.* Pœnitens quoque absolutus est, si invincibiliter ignorat reservationem. Dixi supra, contrariè reservationem etiam ab ignorante illam. Ceterum cum reservatio sic juris humani, dari ejusdem potest ignorantia in-

vin-

vincibilis tam in penitente, quam in Confessario. In casu autem necessitatis nulla est reservatio. Quænam autem major necessitas quam inculcata oblivio, & ignorantia invincibilis?

XX. Agendum hic esset de casibus, quos Prælati regulares sibi reservare valent. Verùm casus isti ex Decreto Clem. VIII. & Urbani VIII. omnibus Regularibus noti sunt. Et plures dispensationes, quas super his excitant aliqui, prætereo ut superfluas.

DISSERTATIO IV.

De Absolutione sacramentali impertinentia, differenda, deneganda; de sigillo Confessarii, & de sollicitatione.

CAPUT I.

De Forma absolutionis sacramentalis.

I. QUÆST. I. Quibus verbis constat forma sacramentalis? RESP. Formam deprecativam olim obtinuisse usque ad medium sæculum XIII. & etiamnum obtinere apud Græcos, docent plurimi Theologi; & præsertim Morinus lib. 8. c. 8. Nonnulli tempore S. Thomæ contendebant formam indicativam esse nullam. Horum errorem convellit Angelicus opus. 2.2. cap. 2. Formam indicativam propugnatam à S. Thoma probavit Tridentinum sess. 14. cap. 3.

II. Penes omnes Catholicos certum est hæc verba, Absolve te, ad formam essentiam pertinere. Disputant num hoc pronomen Ego ad essentiam pertineat.

Vigilant etiam super pronomine Te. Verùm missis istis arbitrariis quæstionculis usurpanda est forma præscripta à Conciliis tum Florentino, tum Tridentino. Ego te absolvo à peccatis tuis. In nomine Patris, &c. Communiter tamen Theologi docent hæc verba à peccatis tuis non ingredi formam essentiam; idque clarè docere Catechismus Tridentinus videtur 2. §. 14.

Graviter tamen peccaret Confessarius, nisi integram formam proferret, ut si omitteret sequentia verba à peccatis tuis. In nomine, &c. Peccarent quoque Confessarii, si dicerent: Ego tibi peccata dimitto: Remittuntur tibi peccata tua: Concedo tibi omnia peccata tua. Quamvis enim validæ sint ejusmodi formæ, cum sint æquivalentes; tamen negligere ritum Ecclesiæ in re gravissima lerali crimine non vacat.

III. Sensus horum verborum, Ego te absolvo, non declarat peccata esse à Deo dimissa; sed ipse Sacerdos eadem verba pronuntians, auctoritate à Christo accepta, peccata dimittit, ut definitivè contra Novatores Tridentinum sess. 14. c. 9. Non modò præfata verba proferre Confessarii debent, sed ritum etiam præscriptum ab Ecclesiâ servare exactè tenentur. Idè præmitti preces istæ debent: Dominus noster Jesus, &c. Misertatur, &c.

Indulgentiam, & alia quæ formam subsequuntur Passio Domini nostri, &c.

In frequentioribus, & brevioribus confessionibus ex Rituali Romano omitti possunt. Consultatius tamen erit, excepta necessitate, integrum ritum perficere.

IV. QUÆST. II. Licetnunc est forme absolutionis conditionem adijcere? RESP. Convenit penes omnes conditionem appositam de præsentè, vel de præterito, v. g. Si capax es, si nondum es absolutus, non evertere sacramenti valorem. Baptismum, necessitate urgente, confertur sub conditione posse, dictum supra est. Casus moribundi, de quo dubitatur vivus ne, an mortuus sit, ille est in quo plurimè graviore Theologi usum deferunt absolutionis conditionalis.

V. Plures, ut mihi videtur, nimis facilè adijciendam hanc conditionem docent. P. Sporer 3. p. c. 5. §. 2. §. 4. n. 622. impertiendam absolutionem sub conditione docet. 1. Quando Confessarius dubitat sic ne penitens redè dispositus. 2. Quando dubitat an pueri rudes sint usû rationis præditi. 3. Quando penitens afferat sola dubia peccata in materia mortali. 4. Quando Confessarius dubitat, an habeat jurisdictionem in hunc penitentem, vel in ejus peccata.

VI. In his 4. casibus absolutio conditionalis, ut mihi videtur, otiosa est, & reverentia Sacramento debet contraria. In 1. casu dubitatur de materia, nempe de sincero dolore. Veritatem autem est extra necessitatis articulum ut materia dubia. Quando Confessarius dubitat sint ne penitentes redè dispositi, sint ne pueri usû rationis præditi, cur non differat absolutionem, donec disponatur, comparentque rationis usum? Cur hæc obvia media instructionis negligunt?

Cur? Quia, inquit, magna est penitentium affluentia. Si differenda absolutio esset, vel instruendi penitentes, aut tempus concedendum pro dispositione, &c. plurimi dimittendi absque confessione essent: murmura, & censure in Confessarios audirentur. Utinam timor discipulandi hominibus, aut minuenda penitentium affluentia in causa non sit cur usus iste conditionalis absolutionis interdum usurpetur. Absolvuntur penitentes recidivi, dubiè dispositi, absolutione conditionata. Quot hæc facilitate? Penitentes hunc ritum conditionalis absolutionis ignorantes, se revera absolutos reputant. Quid inde? Animos ad peccandum resumunt, horrorem peccandi exuunt, cum videant absolutionis facilem usum, creduntque vitam christianam sitam in perpetuo peccandi, & confitendi circulo. Magno in discrimine, ut mea minima præferebat opinio, versantur Confessarii illi qui extra necessitatis articulum, nempe mortis, aut dubii præntici, absolutionem conditionalem adhibent. Condicio de futuro omninò improbanda est, & recipià communiter à Theologis rejicitur.

VII. QUÆST. III. Impertinentane est absolutio absentis? RESP. Adfirmantur olim aliqui; sed Clemens VIII. istorum opinione proserpsit. Interpretatum continuò fuit, decretum Clementinum intelligendum esse copulativè, non di-

divisive? Sed hanc quoque interpretationem prohibuit Pontifex summus. Decreta tum Clementis VIII., tum Pauli V. integra dedi tom. 9. lib. 2. diff. 3. c. 2. Atque quoque ibi documentum, quod extat in percelebri Bibliotheca Angelica, quo perspicue evincitur Doctorem eximium propugnantem opinionem proserpsam à Clemente VIII. Nunc addo hoc adductum documentum extare quoque in Bibliotheca Vaticana, ubi auctor Historie literarie legere illud poterit, & corrigere quæ hæc de re scripsit.

VIII. QUÆST. IV. Quæ præsentia penitentis requiritur ut concedi absoluto possit? RESP. Præsentia moralis, non physica. Illa præsentia sufficit ad absolutionem quæ satis est ad colloquium commune inter homines. Si Sacerdos è fenestra naufragantes, aut vitam agentes videat, & tempus non adit quo descendat, illosque adeat, & mortis articulus urgeat, potest eos unica absolutione absolovere, dummodò non sit nimia distantia, sed ea que sufficit ad colloquium voce clara inter homines. Si Confessarius oblitus sit penitentem absolovere, debet illum revocare, eumque monere oblitæ absolutionis, eumque absolovere.

IX. Absolutio danda est statim post peccatorum confessionem completam. Quando opus fuerit, præmittat admonitiones, & exhortationes. Quando penitens post acceptam absolutionem recordatur alicujus peccati mortalis vel circumstantiæ mortalis, vel majoris numeri mortalis, tam contritio, quam absolutio repeti debent. Si Sacerdos distractus pronuntiat absolutionem, non debet eam repetere, quia distractio non impedit ejusdem valorem. Peccat tamen, si voluntariè distractus illam impertit. Absolutio à peccatis præmittenda est absolutio à censuris. In articulo mortis dici potest: Ego absolvo te à censuris, & peccatis tuis.

CAPUT II.

Verba peccatoris conversi IMAGO ex Scripturis sanctis, & Patribus.

I. Nunquam nimis, quod nunquam satis, fert commune axioma. Depinxì supra imaginem justificationis christiane. Hæc satis esset ut Confessarius deprehendere posset quandanam penitens sit respicere conversus. Verùm quia negotium summi momenti est, cum ex hoc, si unicè, saltè maxime pendeat recta penitentia administratio, opere pretium existimavi paucis perstringere veræ conversionis specimen, & ideam. Hæc enim colliget Confessarius quando impertit, quando suspendere absolutionem debeat.

II. Illis Deus veniam spondet qui toto corde ad illum convertuntur. Deuter. c. 6. Cum quaesieris Dominum. . . invenies eum, si tamen toto corde quaesieris eum, & tota tribulatione anime tue. Ezechiel Propheta c. 18. Projicite à vobis omnes præparaciones vestras, in quibus præparavistis vestri, & facite vobis cor novum, & spiritum novum. Hæc vita spiritualis novi cordis, & novi spiritus. II

tus à Deo infunditur, divina est. Ergo robusta, firma, fortis, & stabilis.

III. Paulus Apostolus Rom. 6. hæc scribit: Quid ergo dicemus? Permanebimus in peccato, ut gratia abundet? Absit. Qui ergo mortui sumus peccato, quomodo adhuc vivemus in illo? An ignoratis quia quicumque baptizati sumus in Christo Jesu, in morte ipsius baptizati sumus? Consepulti enim sumus cum illo per Baptismum in mortem, in quomodo Christus surrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in novitate vite ambulemus. . . Hoc scientes, quia vetus homo noster simul crucifixus est, ut destruetur corpus peccati, & ultra non serviamus peccato. Qui enim mortuus est, justificatus est à peccato. . . Scientes, quod Christus resurgens ex mortuis jam non moritur, mori illi ultra non dominabitur. . . Ita & vos existimate mortuos quidem esse peccato, viventes autem Deo in Christo Jesu Domino nostro. . . Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore ut obediatis concupiscentiis vestris. Sed neque exhibeatis membra vestra arma iniquitatis peccato, sed exhibete vos Deo, tanquam ex mortuis viventes, & membra vestra arma justitiæ Deo. . . Sicut enim exhibuistis membra vestra servire inmunditiæ, & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra servire justitiæ in sanctificationem.

IV. En imaginem Prophetarum, & Apostolorum penicillo expressam. Habes hic plenam, & integram cordis mutationem. Interiorem non vides. Verùm hæc vera, & integra animi mutatio foras erumpit. Sicut perfecta corporis sanitas sita in puro sanguine, in optima vilcorum, nervorum, & Romachi dispositione, extrinsecus in vultus, colore, in oculis, & universis membris visibilem, & manifestam se prodit omnibus; ita vita spiritualis animæ sincera conversatione divinitus infusa extrinsecus se patet factè visibilem, fructus novos parit, & in ipsa membra corporis scelus fecit & complicit severe animadvertit. Oculos lascivos, & petulantis lacrymis affligit, à vanitate averit cum Davide: vultum sibi olim delibutum ad capiendas animas, modestia, modestia, & pallore comprimit; & cætera membra, quæ luxurie, ebrietati, conviviis, & crapulæ indulgere, jejuniis, disciplinis, humicationibus plus & minus, prope magis vel minus recalcitraat, deprimit, eruciat, torquet. Pompas, luxum, fastum in humilem ornatum, in planctum, & ululatum transmutat. Hæc sunt signa peccatoris absolventi, & absoluti. Nullus hic tergiversationis locus, nulla ad effugium latebra parit. Quoniam omnia sanctorum Scripturarum testimonia signa hæc petunt; & his coloribus veram conversi peccatoris imaginem delineant.

V. Omnes penitentes testantur Confessario se toto, & pleno corde peccata detestari, & conversos se ad Deum esse; & post paucos dies in eadem flagitia relabuntur. Hanc eorum mentem, & mendacem voluntatem lib. 9. Confess. c. 9 sic carpit S. Augustinus. Ubi hoc monstrum? & quare istud? Imperat animus corpori, & patet factum imperat animus sibi, & resistit. Imperat animus